

deSingel

Internationale Kunstcampus

BLAUWE ZAAL

GROTE PODIA

IL GARDELLINO
olv. **MARCEL PONSEELE**
WO 31 OKT 2012

2012-2013 BACH & HOOGDAGEN

AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN & ARSYS BOURGOGNE
OLV. PIERRE CAO
WO 17 OKT 2012

IL GARDELLINO
OLV. MARCEL PONSEELE
WO 31 OKT 2012

KOOR & ORKEST COLLEGIUM VOCALE GENT
OLV. PHILIPPE HERREWEGHE
VR 21 DEC 2012

KOOR & ORKEST COLLEGIUM VOCALE GENT
OLV. PHILIPPE HERREWEGHE
VR 22 MRT 2013

inleiding **Jacques Van Deun / 19.15 uur / blauwe foyer**

begin **20.00 uur**
pauze omstreeks **20.50 uur**
einde omstreeks **21.55 uur**

teksten programmaboekje **Ignace Bossuyt**
vertalingen cantateteksten met dank aan **Concertgebouw Brugge**
coördinatie programmaboekje **deSingel**

IL GARDELLINO

MARCEL PONSEELE muzikale leiding & hobo
GERLINDE SÄMANN sopraan **DAMIEN GUILLON** altus
JAN KOBOW tenor **DOMINIK WÖRNER** bas

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685 - 1750)

Cantate 'Wer weiß wie nahe mir mein Ende?', BWV27 17'

Tripelconcerto in a, BWV1044

voor traverso, viool, klavecimbel, strijkers en basso continuo 25'

Allegro

Adagio ma non tanto e dolce

Tempo di alla breve

PAUZE

GEORG PHILIPP TELEMANN (1681-1767)

**Dubbelconcerto in a voor blokfluit, viola da gamba,
strijkers en basso continuo , TWV52:a1** 17'

Grave

Allegro

Dolce

Allegro

Cantate 'Du aber Daniel, gehe hin', TWV4:17 24'

gelieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar, appreciatie, ...
betreffende het programma van deSingel met andere toeschouwers delen.
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.
Neemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans om tickets te winnen.

Bij elk concert worden cd's te koop aangeboden door 't KLAverVIER,
Kasteeldreef 6, Schilde, 03 384 29 70 > www.tklavervier.be

Grand café deSingel

open alle dagen 9 > 24 uur
informatie en reserveren +32 (0)3 237 71 00
www.grandcafedesingel.be
drankjes / hapjes / snacks / uitgebreid tafelen

DOODSVERLANGEN IN CANTATES VAN BACH EN TELEMANN

Toen de Heer haar zag, was hij ten diepste met haar begaan. "Huil niet", zei Hij tegen haar. Hij liep naar de lijkbaar toe en raakte die aan. De dragers bleven staan en Hij zei: "Jongeman, kom overeind zeg Ik je". En de dode ging rechtop zitten en begon te praten, en Hij gaf hem terug aan zijn moeder.

Dit verhaal over de opwekking door Jezus van de overleden zoon van een weduwe uit Naïn (Lukas 7, 11-17) was in de protestantse liturgie de evangelielezing op de 16e zondag na Trinitatis, doorgaans in september. Zoals gebruikelijk in Bachs tijd was het evangelie het uitgangspunt voor een muzikale reflectie onder de vorm van een cantate, een soort verlengstuk van de preek dat de boodschap van het evangelie verder uitdiepte.

Johann Sebastian Bach componeerde tussen 1716 en 1726 vier cantates voor die zondag, met als laatste **'Wer weiß, wie nahe mir mein Ende?'**

De anonieme tekstdichter gaat echter niet in op het verhaal zelf, maar gebruikt dit als aanleiding voor een reflectie over de eigen dood als ultieme bekroning van het leven op aarde: de aanvankelijke doodsangst slaat om in verlangen naar de vereniging met Christus en in verachting van het wereldse gedoe. In zijn cantates combineert Bach doorgaans persoonlijke meditatie met emotionele uitingen van algemene aard. Individuen komen aan het woord in recitatieven en aria's, de gelovige gemeenschap sluit zich hierbij aan in de koralen, de liturgische gemeenschapsliederen die Bach vaak in zijn cantates verwerkt. Hij combineert daarbij zelfs koralen met recitatieven en aria's op vrij geschreven teksten. Het eerste deel van de cantate is hiervan een prachtige illustratie: het koraal 'Wer weiß, wie nahe mir mein Ende?', door het vocaal ensemble voorgedragen in een vierstemmige zetting (met de koraalmelodie in de sopraan), wordt na elke zin onderbroken door een recitatief, dat commentaar geeft, afwisselend voor sopraan, alt en tenor. Maar er is nog meer: ook de instrumenten nemen actief deel aan het gebeuren: op een constant herhaald dalend motief in de strijkers dragen de hobo's een eigen melodie voor, die het angstig vragen symboliseert.

Die opeenstapeling van meerdere elementen, die contrasteren, maar in een zinvolle samenhang worden versmolten, is typisch voor Bach. Twee recitatieven – het ene voor tenor en alleen met basso continuo ('Mein Leben hat kein ander Ziel'), het tweede voor sopraan, door strijkers onder-

GEORGIUS PHILIPPUS TELEMANN
Reipublicae Hamburgensis chori Musicae
Director

steund ('Ach, wer doch schon im Himmel war') – geven verder commentaar. In het tweede recitatief zet Bach de strijkers in om interpretatieve accenten toe te voegen, zoals de omhoogflitsende vioolmotieven op 'Flügel her!' ('Geef me vleugels dat ik ten hemel kan stijgen!'). Treffend is het vragende, onzekere slot op de herhaling van de beginwoorden.

De eerste aria, 'Willkommen! will ich sagen', valt op door de merkwaardige bezetting: altsolo, oboe da caccia en concorderend klavecimbel (of orgel). De levendige klavierpartij draagt bij tot de vreugdevolle, dansante sfeer van deze aria waar de dood als een welkome gast wordt begroet. In de tweede aria, 'Gute Nacht, du Weltgetümmel', voor bas en strijkers, accentueert Bach het contrast tussen het afscheid bij de dood en het zinloze tumult van de wereld. De instrumentale inleiding, met de rustige inzet gevolgd door een bruuske overgang naar een tumultueuze vioolpartij illustreert deze tegenstelling, die in de vocale partij door de tekst betekenis krijgt. Het slotkoraal, 'Welt ade', benadrukt het afscheid van de wereld en de opname in de hemelse vreugde. Bach ontleende hiervoor een werkje van Johann Rosenmüller, een van de belangrijkste 17e-eeuwse Duitse componisten van religieuze muziek.

De overweldigende instrumentale en vocale productie van **Georg Philipp Telemann** bevat schitterende parels. Daartoe behoort ongetwijfeld de cantate '**Du aber Daniel gehe hin**', een 'Trauer-Kantate' voor een begrafenisdienst. Zoals bij Bach zijn de centrale thema's de afwijzing van het wereldse en het verlangen naar de dood als verlossing en als een zalige slaap die duurt tot de tijd van de opstanding. Deze laatste idee wordt verklankt in het onvergetelijke slotkoor, het wiegelied 'Schlafft wohl, ihr seligen Gebeine'. De bezetting met blokfluit en gamba is typisch voor composities met de dood als thema. Telemanns cantate wordt dan ook vaak vergeleken met Bachs beroemde 'actus tragicus' 'Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit', een 'Trauer-Kantate' die begint met een instrumentale inleiding voor blokfluiten en gamba's, die de introverte sfeer van het werk bepalen. Ook Telemanns cantate begint met een sfeerscheppende 'sonata' (met blokfluit, gamba's en hobo), gevolgd door een vocaal ensemble 'Du aber, Daniel, gehe hin', op een citaat uit het boek Daniel, waarin de profeet wordt verzekerd dat de dood een rustplaats is tot aan de opstanding op het einde de tijden. Typisch voor treurcantates is onder meer ook het gebruik van pizzicato in de strijkers, dat de doodsklokken oproept, zoals in de sopraanaria 'Brecht, ihr müden Augenlider' en het slotkoor.

Zoals zovelen in Duitsland en elders in Europa lieten Bach en Telemann zich voor hun concerti en sonates inspireren door Italiaanse modellen, vooral door Antonio Vivaldi (drie-, soms vierdelig, met contrasterende tempi). **Bachs Tripelconcerto voor traverso, viool, klavecimbel en strijkers** is een uitstekende illustratie van zijn ongeëvenaarde polyfone

schrijfwijze, waarbij alle partijen als evenwaardige partners worden behandeld. Het middendeel is opgevat als een boeiende dialoog tussen de drie solisten.

Het **Dubbelconcerto voor blokfluit, viola da gamba en strijkers** biedt **Telemann** volop de gelegenheid om het typische coloriet van de twee solistische instrumenten aan bod te laten komen. In tegenstelling tot Bach is er hier van contrapuntische stemmenvervlechting weinig of geen sprake. Als muziekdirecteur in Hamburg stond Telemann bewust op de bres voor een eenvoudiger schrijftrant, met het oog op het bereiken van een ruimer publiek. De melodie is daarbij primair. Zo schreef hij ooit toepasselijk "Zingen is het fundament van de muziek in alles". Ook schuwt hij volkse invloeden niet, zoals blijkt uit de snelle finale, waar Poolse dansmuziek doorklinkt. Met Telemann breekt dan ook een nieuwe stilistische tendens door, die vaak als 'preklassiek' wordt bestempeld, een periode waarin de 'geleerde stijl' plaatsmaakt voor een doorzichtiger, sterk op het puur melodische gerichte textuur.

JOHANN SEBASTIAN BACH
Cantate 'Wer weiß wie nahe mir mein Ende?', BWV27

Anonieme dichter; 1: Äilie Juliane von Schwarzburg-Rudolstadt 1695; 3: Erdmann Neumeister; 6: Johann Georg Albinus 1649

1. Choral e Recitativi

Wer weiß, wie nahe mir mein Ende?

sopraan

Das weiß der liebe Gott allein,
Ob meine Wallfahrt auf der Erden
Kurz oder länger möge sein.
Hin geht die Zeit, her kommt der Tod,

alt

Und endlich kommt es doch so weit,
Dass sie zusammentreffen werden.
Ach, wie geschwinde und behände
Kann kommen meine Todesnot!

tenor

Wer weiß, ob heute nicht
Mein Mund die letzten Worte spricht.
Drum bet ich alle Zeit:
Mein Gott, ich bitt durch Christi Blut,
Machs nur mit meinem Ende gut!

2. Recitativo (tenor)

Mein Leben hat kein ander Ziel,
Als dass ich möge selig sterben
Und meines Glaubens Anteil erben;
Drum leb ich allezeit
Zum Grabe fertig und bereit,
Und was das Werk der Hände tut,
Ist gleichsam, ob ich sicher wüßte,
Dass ich noch heute sterben müßte:
Denn Ende gut, macht alles gut!

JOHANN SEBASTIAN BACH
Wie weet hoe dichtbij mijn einde is?

Koor en soli

Wie weet hoe dichtbij mijn einde is.

sopraan

Alleen de goede God weet,
of mijn pelgrimstocht op aarde
kort of langer zal zijn.
De tijd gaat heen, de dood komt.

alt

En uiteindelijk komt het moment
dat ze elkaar tegenkomen.
Ach, hoe snel en onverhoeds
kan mijn doodsnood komen.

tenor

Wie weet spreekt mijn mond
vandaag wel de laatste woorden.
Daarom bid ik te allen tijde:
mijn God, omwille van Christus' bloed:
maak het met mij in het einde goed

2. Recitativo (tenor)

Mijn leven heeft geen ander doel,
dan dat ik zalig zou kunnen sterven
en het erfdeel van mijn geloof mag erven.
Daarom leef ik altijd
gereed en bereid tot het graf,
en al het werk van mijn handen
doe ik, alsof ik zeker weet
dat ik nog vandaag zou sterven:
want eind goed alles goed!

3. Aria (alt)

Willkommen! will ich sagen,
Wenn der Tod ans Bette tritt.
Fröhlich will ich folgen, wenn er ruft,
In die Gruft,
Alle meine Plagen
Nehm ich mit.

4. Recitativo (sopraan)

Ach, wer doch schon im Himmel wär!
Ich habe Lust zu scheiden
Und mit dem Lamm,
Das aller Frommen Bräutigam,
Mich in der Seligkeit zu weiden.
Flügel her!
Ach, wer doch schon im Himmel wär!

5. Aria (bas)

Gute Nacht, du Weltgetümmel!
Jetzt mach ich mit dir Beschluss;
Ich steh schon mit einem Fuß
Bei dem lieben Gott im Himmel.

6. Choral

Welt, ade! ich bin dein müde,
Ich will nach dem Himmel zu,
Da wird sein der rechte Friede
Und die ewge, stolze Ruh.
Welt, bei dir ist Krieg und Streit,
Nichts denn lauter Eitelkeit,
In dem Himmel allezeit
Friede, Freud und Seligkeit.

3. Aria (alt)

Met een 'Welkom!' zal ik hem begroeten
als de dood aan mijn bed komt.
Als hij roept zal ik opgewekt volgen,
al mijn kwellingen
neem ik mee
in de groeve.

4. Recitatief (sopraan)

Ach, wie zou niet al in de hemel willen zijn?
Ik wens heen te gaan
en met het Lam,
de Bruidegom van alle vromen,
van de zaligheid te genieten.
Geef mij vleugels!
Ach, wie zou niet al in de hemel willen zijn?

5. Aria (bas)

Goede nacht, wereld-rumoer!
Nu ben ik klaar met u;
aan het einde ik sta al met een voet
bij de goede God in de hemel.

6. Koraal

Wereld, adieu, ik ben u moe,
ik wil naar de hemel toe.
Daar zal de ware vrede zijn
en de eeuwige, hoge rust.
Wereld, bij u is oorlog en strijd
niets dan lege ijdelheid.
In de hemel is voor altijd
vrede, vreugde en zaligheid.

GEORG PHILIPP TELEMANN

Cantate 'Du aber Daniel, gehe hin', TWV4:17

1. Sonata & Choro

Du aber, Daniel, gehe hin,
bis das Ende komme und ruhe,
auf dass du aufstehest
zu deinem Teil am Ende der Tage.

2. Recitativo

Mit Freuden folgt die Seele
so einem lieblichen Befehle,
zumal, da auf der ganzen Welt nichts ist,
das ein rechtschaffner Christ
für seine Ruh und Glücke hält.
Mit Freuden greift sie zu,
wenn ihr der Tod die kalten Hände beut,
sie weiß, er bringt den müden Leib zur Ruh;
drum ist sie schon bereit,
der Welt aus diesem Leben
den Abschied ganz vergnügt zu geben.

3. Aria

Du Aufenthalt der blassen Sorgen,
verhasste Welt zu guter Nacht.
Du bist ein ungestümes Meer,
das an keinem Hafen stellt,
ein Kerker, der uns hart gefangen hält,
ein Labyrinth,
wo man in seiner Not kein Ende findet,
ein Lazareth, wo man nur siech und krank,
ein wüster Ort, wo stets ein kläglicher Gesang
in die erschrocknen Ohren fällt.

Arioso

Komm, sanfter Tod, du Schlafes Bruder,
komm, löse meines Schiffleins Ruder
und führe meines Lebens Kahn
ans Land der guten Hoffnung an,
wo stete Ruh und Freude lacht.

GEORG PHILIPP TELEMANN

Maar gij, Daniel: ga heen

Sonate & koor

Maar gij, Daniel: ga heen
tot het einde komt en rust,
zodat gij op uw beurt op kunt staan
aan het einde van de dagen.

Recitatief

Met vreugde volgt de ziel
zo'n lieflijk bevel,
vooral omdat er op de hele wereld niets is,
waar een rechtschapen christen
rust en geluk vindt.
Zij grijpt met vreugde de koude handen,
van de dood wanneer hij die reikt,
wetend dat hij het vermoeide lichaam rust biedt.
Daarom is zij al bereid
om vervuld van geluk afscheid te nemen
van het leven op deze wereld.

Aria

Gij verblijf vol grauwe zorgen,
goede nacht, gehate wereld.
Gij zijt een onstuimige zee,
die ons geen enkele haven biedt,
een kerker die ons hart gevangen houdt,
een labyrint, waar men
in zijn nood geen uitweg vindt,
een lazaret, waar mensen alleen ziek worden,
een woeste plek waar een aanhoudende klaagzang
in de geschrokken oren valt.

Arioso

Kom, zachte dood, broeder van de slaap,
kom, maak het roer van mijn bootje los
en voer de sloep van mijn leven
naar het land van de goede hoop,
waar bestendige rust en vreugde mij toelacht.

Recitativo

Im Himmel ist der Sitz vollkommner Freuden,
wo Jesus selber will auf Rosen weiden,
und darauf geht mein Sinn,
drum fahre Welt und alles hin.

4. Recitativo

Mit sehndem Verlangen
erwartet man also den letzten Blick der Zeit,
dass Jesus in der Seligkeit
uns möge bald, so wie wir ihn, umfassen.

5. Aria

Brecht, ihr müden Augenlieder,
sinket, ihr erstarrten Glieder,
denn so kommt mein Geist zur Ruh.
Kommt, ihr Engel, tragt die Seele
aus des Leibes Jammerhöhle
nach der Burg des Himmels zu.

6. Recitativo

Dir ist, hochsel'ger Mann,
dies Glück geschehen:
du gottgeliebter Daniel,
bist nun der Sterblichkeit entrissen,
dich lacht itzt stetge Ruhe an.
Dein Geist kann seinen Heiland sehen,
der dich anjetzt wird in die Arme schließen.
Zwar schauen wir mit Seufzen und mit Sehnen
die schwarze Totenbahre an,
dieweil mit dir die Krone,
so uns hat bedeckt, geziert, beglückt,
ist in des Todes Staubgefallen.
Doch hemmet dieses unsre Tränen,
dass dich die Lebenskrone
vor Gottes hohem Throne
mit aller Pracht des Himmels schmückt,
drum rufen wir dir noch bei deiner Ruh,
die halb gebrochnen Worte zu:

Recitatief

De hemel is de plaats van volmaakte vreugde,
waar Jezus zelf op rozen wil weiden,
mijn ziel wil ik ook daar verblijven,
daarom verlaat ik de wereld en al zijn werken.

Recitatief

Met brandend verlangen verwacht men dus
het laatste ogenblik,
opdat Jezus in de zaligheid
ons weldra, zoals wij hem, mag ontvangen.

Aria

Breek, vermoeide oogleden,
zijgt neer, verstarde ledematen,
want zo komt mijn geest tot rust.
Kom, engelen, draag de ziel weg
uit de jammerlijke krocht van het lichaam
naar de burcht van de hemel.

Recitatief

U, allerzaligste man,
overkomt dit geluk:
gij, door god geliefde Daniel,
zijt nu uit de sterfelijkheid weggerukt,
u lacht nu bestendige rust toe.
Uw geest kan zijn heiland zien,
die u van nu af in de armen zal sluiten.
Wij kijken weliswaar met zuchten en steunen
naar de zwarte lijkbaar,
omdat met u de kroon,
die ons heeft gekleed, gesierd en gelukkig maakte
in het stof van de dood is gevallen.
Maar onze tranen worden geremd,
door het idee dat u nu de levenskroon
voor Gods hoge troon
met alle pracht van de hemel tooit.
Daarom roepen wij u in uw rust,
nog de half gebroken woorden toe:

Choro

Schlaft wohl, ihr seligen Gebeine,
schlaft wohl, bis euch der Heiland wieder weckt.
Müßt ihr gleich die Verwesung sehen,
bleibt dennoch euer Ruhm bestehen,
den weder Staub noch Moder deckt.

Koor

Rust zacht, zalig gebeente,
tot de heiland u weer wekt.
Ook al moet gij weldra ontbinding ondergaan,
toch blijft uw roem bestaan,
die door stof noch bederf wordt aangetast.

IL GARDELLINO

Het barokensemble Il Gardellino werd opgericht in 1988 onder impuls van hoboïst Marcel Ponsele en fluitist Jan De Winne. Het ontleent zijn naam aan het concerto R90 voor fluit, hobo, viool, fagot en basso continuo van Antonio Vivaldi: 'del Gardellino', wat in het Nederlands 'de distelvink' betekent. De basisbezetting wordt de laatste jaren meer en meer uitgebreid om tegemoet te komen aan de vragen voor grotere werken. Hiervoor wordt samenwerking gezocht met topensembles als Cappella Amsterdam en Gesualdo Consort. Il Gardellino is al meer dan 20 jaar actief in het veld van de oude muziek en de laatste 10 jaar meer bepaald als leidinggevend medespeler op het gebied van de H I P (Historically Informed Performance). Het ensemble staat internationaal hoog aangeschreven en is aanwezig op de belangrijke Europese muziekfestivals. Il Gardellino bestudeert de historische context van de muziek, interpreteert die om ze vervolgens in een eigentijds kader te herscheppen. De muzikanten zijn allen toonaangevende specialisten in de historische uitvoeringspraktijk en internationaal gewaardeerde vertolkers van barokmuziek: Ryo Terakado, (viool), François Fernandez (viool), Mika Akiha (altviool), Sophie Gent (violen), Vittorio Ghielmi (gamba), Michel Boulanger (cello), Alain Derijckere (fagot), Frank Coppieters (contrabas), Shalev Ad-El (klavecimbel). Door een hecht samenspel heeft Il Gardellino een heel eigen en herkenbaar klankidoom ontwikkeld. In het repertoire van Il Gardellino staat Johann Sebastian Bach centraal. Het blijft evenwel een boeiende uitdaging om deze grootmeester in een ruimer perspectief te plaatsen tegenover zijn zonen of bekende (Telemann, Händel, Vivaldi) en minder bekende tijdgenoten (Graun, Fasch, Janitsch). Typisch voor het ensemble is de wil en voorkeur om een dialoog aan te gaan met historische ruimtes. De interactie met het publiek is even belangrijk. Het is een plezier en een groot genoegen om muziek te laten klinken voor een breed publiek. Deze gedrevenheid, het spelplezier, de originele lezing van de partituur en de hoogstaande, fijnzinnige uitvoeringen zorgen voor enorm enthousiaste reacties. Ook de cd-opnames oogsten telkens weer lof van pers en publiek. Concertreizen worden vaak gekoppeld aan masterclasses; opmerkelijk is de interesse in Latijns-Amerikaanse landen. Het ensemble is regelmatig te gast op de belangrijkste binnen- en buitenlandse festivals in Europa (Utrecht, Praag, Innsbruck, Leipzig, enz), Japan, de Verenigde Staten, Latijns-Amerika, Israël, Rusland, enzovoort en heeft diverse cd's opgenomen voor de labels Accent, Klara, Eufoda, Signum, Passacaille, ...
www.ilgardellino.be

MARCEL PONSELE

Marcel Ponsele studeerde hobo en kamermuziek aan de conservatoria van Brugge, Gent en Brussel. Daarna legde hij zich met brio toe op de

barokhobo en was in 1981 laureaat van het internationale concours Musica Antiqua in Brugge. Sindsdien speelde Marcel Ponsele in tal van gereputeerde barokorkesten mee, oa. La Petite Bande, The Amsterdam Baroque Orchestra, La Chapelle Royale,... Hij ligt bovendien samen met dirigent Philippe Herreweghe mee aan de basis van L'Orchestre des Champs-Élysées en leidt zelf de Harmonie des Champs-Élysées. Met Jan De Winne en Shalev Ad-El richtte hij in 1988 Il Gardellino op, waarvan hij artistiek leider is. Marcel Ponsele geniet een stevige internationale reputatie als barokspecialist en wordt door talloze dirigenten als solist gevraagd voor concerten en cd-opnames bij diverse labels. Hij heeft zowat alles uitgevoerd en opgenomen wat Bach, Vivaldi, Mozart en anderen ooit voor hobo hebben geschreven. Hij legt zich ook toe op kamermuziek en realiseerde in dat verband talloze opnames. Samen met zijn broer Francis bouwt Ponsele ook zelf heel nauwgezet oude instrumenten na, die eveneens wereldwijd als referentie gelden. Marcel Ponsele was als docent hobo verbonden aan het CNSM de Paris, maar legt zich vandaag liever toe op zijn ensemble. Wel geeft hij overal ter wereld masterclasses.

GERLINDE SÄMANN

Gerlinde Sämann werd in Nürnberg geboren. Ze studeerde piano en zang aan het Richard-Strauss-conservatorium in München. Bovendien voltooide zij een opleiding tot ademtherapeut volgens de methode van Ilse Middendorf. Haar repertoire is breed, van historische werken, liederen en oratoria tot avantgarde en hedendaags muziektheater. Sinds 1991 werkt de blinde sopraan als solozangeres samen met uiteenlopende koren en groepen, vooral op het gebied van oude muziek, op gerenommeerde festivals: Het Balthasar-Neumann-koor en ensemble, het Dresdner Kreuzchor, Amsterdam Baroque Orchestra and Choir, het Choeur de Chambre Accentus, Arsys Bourgogne, het ensemble voor middeleeuwse muziek Estampie, Vocame, Armonico Tributo Austria, Himmlische Cantorey, L'Arpeggiata, de Akademie für alte Musik Berlin, La Petite Bande, Cantus Cölln, en andere. Sämann was te horen op de festivals van Styriarte in Graz, La folle journée de Nantes, Festa da Musica Lissabon, Festival de Vézelay Bourgogne, Festival Oude Muziek Utrecht, Festival van Vlaanderen Gent, etc. Ze zong onder leiding van dirigenten als Joshua Rifkin, Howart Arman, Ton Koopman en Sigiswald Kuijken. Ook werkt zij samen met verschillende operaregisseurs en regisseurs van hedendaags muziektheater, zoals Arila Siegert, Gil Mehmert, Sabine Hasz, Thomas Höft, Chrescencia Dünser en Otto Kukla. In 2007 was Sämann te horen in Peter Steins 'Wallenstein' (Berliner Ensemble). Sämann geeft regelmatig liedrecitals met onder meer pianofortespeler Ronald Brautigam.
www.gerlinde-saemann.de

DAMIEN GUILLON

Altus Damien Guillon (*1981) deed vanaf 1989 zijn eerste muzikale ervaringen op bij La Maîtrise de Bretagne onder leiding van J.M. Noël. Als jongen zong hij sopraanrollen in werken als de Johannespassie van Bach, de Vespers van Monteverdi met de Académie Sainte Cécile en in 'Die Zauberflöte' van Mozart in de opera van Rennes. In 1998 zette Damien Guillon zijn muzikale studies verder aan het Centre de Musique Baroque de Versailles. Hij werkte er onder meer met Noëlle Barker, Maarten Koningsberger, Howard Crook en Jérôme Corréas en specialiseerde zich verder in het barokrepertoire. Bovendien studeerde hij orgel bij Frédéric Desenclos en Véronique Le Guen. Hij behaalde een eerste prijs basso continuo en tevens een diploma klavecimbel aan het conservatorium van Boulogne in de klassen van Frédéric Michel en Laure Morabito. Momenteel werkt Damien Guillon als solist regelmatig samen met verschillende oude muziek ensembles zoals Le Poème Harmonique, A Sei Voci, Café Zimmermann, Les Paladins, Les Musiciens du Paradis, Suonare Cantare, La Grande Ecurie e.a. Hij zong solopartijen in cantates van Bach, 'Messiah' van Händel, in motetten van Delalande en Lamentaties van Cavaliere en Zelenka. Hij was te gast op grote barokfestivals als deze van Arques La Bataille, Beaune, Utrecht, Lissabon en Versailles. Hij was te gast op grote barokfestivals als deze van Arques La Bataille, Beaune, Utrecht, Lissabon en Versailles.
www.guillondamien.free.fr

JAN KOBOW

Jan Kobow werd geboren in Berlijn en deed zijn eerste muzikale ervaring op in het Berliner Staats- und DomChor. Hij studeerde orgel in Parijs aan de Schola Cantorum en behaalde graden in orgel en directie aan de Hochschule für Musik in Hannover, gevolgd door zangstudies bij Prof. Sabine Kirchner in Hamburg. In 1998 won hij de Eerste Prijs op de Internationale Bach Wedstrijd in Leipzig. Jan Kobow heeft voornamelijk naam verworven als oratoriumzanger en uitvoerder van oude muziek. Hij trad regelmatig op met ensembles als Collegium Vocale Gent, de Nederlandse Bachvereniging, Freiburger Barockorchester en de Akademie für Alte Musik Berlin met dirigenten als Gustav Leonhardt, Philippe Herreweghe, Frieder Bernius, John Eliot Gardiner, Jos van Veldhoven, Thomas Hengelbrock, Masaaki Suzuki, Marcus Creed, René Jacobs en Michael Schneider. Daarnaast ligt ook het liedrepertoire hem nauw aan het hart. Hij gaf recitals met pianisten als Graham Johnson, Cord Garben, Burkhard Kehring en Philip Moll. Regelmatig musiceert hij samen met pianofortespecialisten als Leo van Doeselaar, Ludger Rémy en Kristian Bezuidenhout. Als operazanger was hij te horen in de Munt te Brussel als Telemaco in Monteverdi's 'Il ritorno d'Ulisse in patria'. Kobow geeft ook regelmatig concerten met de Himmlische Cantorey, een ensemble

dat hij mee oprichtte. Jan Kobow verleende zijn medewerking aan talrijke opnamen, onder meer aan het project 'Bach Cantata Pilgrimage' onder leiding van John Eliot Gardiner.

DOMINIK WÖRNER

Dominik Wörner studeerde kerkmuziek in Stuttgart, musicologie en klavecimbel in Freiburg en orgel en zang bij Jakob Stämpfli in Bern, waar hij verschillende solodiploma's behaalde. In 2002 won hij de eerste prijs in de categorie zang op de dertiende internationale Bach Wedstrijd en een speciale prijs van het Leipzig Barockorchester. Hij studeerde verder liedinterpretatie bij Irwin Gage in Zürich. Hij heeft met het repertoire van de grote oratoriorollen van Verdi to Monteverdi op podia in heel Europa gestaan, toerde door de Verenigde Staten en werkte samen met dirigenten als Christophe Coin, Thomas Hengelbrock, Philippe Herreweghe, Manfred Honeck, Sigiswald Kuijken, Helmuth Rilling en Masaaki Suzuki. Vooral zijn Bach-interpretaties zijn met veel lof onthaald. Ook in de opera kent hij succes, zijn debuut in de titelrol van 'Le Devin du village' is op cd uitgebracht, en hij trad onder meer nog op in Donizetti's 'L'elisir d'amore' tijdens het Murten Classics Festival en in Haydn's opera 'L'infedelta delusa' in Milaan en München en in de rol van Sander in Grétry's 'Zémire et Azor'. Het liedgenre is een van zijn grootste passies. Zijn opnamen van Schuberts 'Winterreise' en 'Schwanengesang' met pianofortebegeleiding, verschenen op het label ARS, werden positief onthaald. Recent debuteerde hij in Japan met een liedrecital in een multimediale versie van Brahms 'Magelone'. Als concertzanger was Wörner recent te horen in Mendelssohns 'Paulus' met de Gächinger Kantorei en Bach Collegium Stuttgart; een Europese tournee met Collegium Vocale Gent en het Freiburger Barockorchester; Beethovens Negende met het Latvian State Choir in Tallinn, Bachs 'Mattheuspassie' en Händels 'Messiah' met het Bach Collegium Japan. Wörner is medeoprichter van het ensemble Sette Voci en hij is artistiek leider van de concertreeks Kirchner Konzertwinter.
www.dominikwoerner.de

IL GARDELLINO

muzikale leiding
Marcel Ponsele

VOCAL SOLI

sopraan
Gerlinde Sämman

altus
Damien Guillon

tenor
Jan Kobow

bas
Dominik Wörner

RIPIENI

sopraan
Annelies Brants
Edwige Cardoen (BWV27)

alt
Cécile Pilorger

tenor
Yves Van Handenhove

bas
Bart Vandewege

INSTRUMENTALE SOLI

blokfluit
Ruth Van Killegem

traverso
Jan De Winne

viol solo
Julien Chavin

viola da gamba/cello
Emmanuel Balssa

viola da gamba
Myriam Rignol

orgel/klavecimbel
Shalev Ad-EI

TUTTI

hobo
Marcel Ponsele
Ann Vanlancker

1ste viol
Michiyo Kondo (BWV1044)

2de viol
Mika Akiha

altviol
Kaat De Cock

cello
Ira Givol

fagot
Alain Derijckere

contrabas
Korneel Le Compte

corno
Alain De Rudder

BINNENKORT IN DESINGEL

KEN UW KLASSIEKERS / FOCUS WIDMANN

IRISH CHAMBER ORCHESTRA olv. **JÖRG WIDMANN** klarinet

C M VON WEBER

Klarinetkwintet in Ves, opus 34 (versie voor klarinet en kamerorkest)

W A MOZART

Symfonie nr 41 in C, KV551 'Jupiter'

J WIDMANN

Insel der Sirenen

Fantasie voor klarinet solo

© Marco Borggreve

VR 9 NOV 2012 blauwe zaal / 20 uur
INLEIDING Adeline Boeckeaert / 19.15 uur / blauwe foyer
€ 26, € 22, € 18 basis **€ 22, € 18, € 14** -25/65+ **€ 8** -19 jaar

architectuur theater dans muziek

WWW.DESINGEL.BE

T +32 (0)3 248 28 28
DESGUINLEI 25 / B-2018 ANTWERPEN

WORD **FAN** VAN DESINGEL OP **FACEBOOK**

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Gemeenschap en geniet de steun van

hoofdsponsor

mediasponsors

STAD ANTWERPEN

Haven van
Antwerpen

dS
Standdaard

Knack CANVAS